

הגדרה: בהנתן קבוצה Ω משפחת קבוצות $\mathcal{F} \subseteq \mathcal{P}(\Omega)$ תקרא **אלגברה** אם היא מקיימת: 1. $\emptyset \in \mathcal{F}$ 2. אם $A \in \mathcal{F}$ אז $A^c \in \mathcal{F}$ 3. אם $A, B \in \mathcal{F}$ אז $(A \cup B) \in \mathcal{F}$.

$\mathcal{F} \subseteq \mathcal{P}(\Omega)$ תקרא **סיגמה-אלגברה** אם היא אלגברה והיא סגורה גם לאיחודים בני-מנייה.

הגדרה: בהנתן מרחב מדיד (Ω, \mathcal{F}) פונקציה $\mu : \mathcal{F} \rightarrow [0, \infty]$ תקרא **מידה** אם היא מקיימת את התכונות הבאות:

1. $\mu(\emptyset) = 0$ 2. $\mu(A) \geq 0$ לכל $A \in \mathcal{F}$ 3. **סיגמה אדיטיביות:** בהנתן קבוצות זרות $A_1, A_2, \dots \in \mathcal{F}$ מתקיים $\mu(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n) = \sum_{n=1}^{\infty} \mu(A_n)$.

תזכורת 0.1 יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mu)$ מרחב מידה, מתקיימים הדברים הבאים:

1. **מונוטוניות:** עבור $A, B \in \mathcal{F}$ כך ש- $A \subseteq B$ מתקיים $\mu(A) \leq \mu(B)$.

2. **תת-אדיטיביות:** בהנתן $A_1, A_2, \dots \in \mathcal{F}$ מתקיים $\mu(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n) \leq \sum_{n=1}^{\infty} \mu(A_n)$.

3. **רציפות מלמטה:** בהנתן סדרה עולה $A_n \uparrow \in \mathcal{F}$ מתקיים: $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n) = \mu(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n)$.

4. **רציפות מלמעלה:** בהנתן סדרה יורדת $A_n \downarrow \in \mathcal{F}$ כך שקיים N שעבורו $\mu(A_N) < \infty$ מתקיים: $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n) = \mu(\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n)$.

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} E_n = \bigcap_{m=1}^{\infty} \bigcup_{n > m} E_n \quad \liminf_{n \rightarrow \infty} E_n = \bigcup_{m=1}^{\infty} \bigcap_{n > m} E_n$$

הלמה של Fatou: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ויהיו $E_1, E_2, \dots \in \mathcal{F}$ אזי: $\mathbb{P}(\liminf_{n \rightarrow \infty} E_n) \leq \liminf_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(E_n)$
הלמה הראשונה של בורל קנטלי: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא $E_1, E_2, \dots \in \mathcal{F}$ כך ש- $\sum_{n=1}^{\infty} \mathbb{P}(E_n) < \infty$ אזי

$$\mathbb{P}\left(\limsup_{n \rightarrow \infty} E_n\right) = 0$$

הגדרה: אי תלות: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא תהא $\{\mathcal{F}_i\}_{i=1}^{\infty}$ סדרה של תת-אלגבראות $\mathcal{F}_i \subseteq \mathcal{F}$:

1. נאמר ש- $\{\mathcal{F}_i\}_{i=1}^{\infty}$ בלתי תלוייה אם לכל $n \in \mathbb{N}$ ולכל בחירה של $A_i \in \mathcal{F}_i$ ($i = 1, \dots, n$) מתקיים $\mathbb{P}(\bigcap_{i=1}^n A_i) = \prod_{i=1}^n \mathbb{P}(A_i)$.

(א) נאמר שסדרת מאורעות $A_1, A_2, \dots \in \mathcal{F}$ היא בלתי תלוייה אם הסדרה $\sigma(\{A_i\}) = \{\emptyset, \Omega, A_i, A_i^c\}$ בלתי-תלוייה.

(ב) נאמר שסדרת משתנים מקריים היא ב"ת אם הסיגמה אלגבראות שנוצרות מהם הן ב"ת.

הגדרה יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות נאמר שסדרה $\{\mathcal{F}_i\}_{i=1}^{\infty}$ של תת-אלגבראות $\mathcal{F}_i \subseteq \mathcal{F}$ **בלתי-תלוייה בזוגות** אם לכל $E_1, E_2, \dots \in \mathcal{F}$ מתקיים $\mathbb{P}(A \cap B) = \mathbb{P}(A) \cdot \mathbb{P}(B)$ באופן מתאים נאמר שסדרת מאורעות $E_1, E_2, \dots \in \mathcal{F}$ בלתי תלויים בזוגות אם הסדרה $\sigma(\{E_i\}) = \{\emptyset, \Omega, E_i, E_i^c\}$ בלתי-תלוייה בזוגות.

הלמה השנייה של בורל-קנטלי: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא $E_1, E_2, \dots \in \mathcal{F}$ סדרת מאורעות ב"ת כך ש- $\sum_{n=1}^{\infty} \mathbb{P}(E_n) = \infty$ אזי

$$\mathbb{P}\left(\limsup_{n \rightarrow \infty} E_n\right) = 1$$

הגדרה: יהא (Ω, \mathcal{F}) מרחב מדיד ותהא $\{\mathcal{F}_n\}_{n=1}^{\infty}$ סדרת תת-אלגבראות חלקיות של \mathcal{F} , נגדיר:

$$\mathcal{T}_n = \sigma(\{\mathcal{F}_n, \mathcal{F}_{n+1}, \dots\}) = \sigma\left(\bigcup_{n > m} \mathcal{F}_n\right)$$

כמו כן נגדיר $\mathcal{T} = \bigcap_{n=1}^{\infty} \mathcal{T}_n$ הנ"ל מכונה **תת-אלגברת הזנב** של הסדרה $\{\mathcal{F}_n\}_{n=1}^{\infty}$ (נשים לב כי $\{\emptyset, \Omega\} \subseteq \mathcal{T}$ ולכן הנ"ל לא ריקה).
משפט 0-1 של קולמוגורוב: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא $\{\mathcal{F}_n\}_{n=1}^{\infty} \subseteq \mathcal{P}(\mathcal{F})$ סדרה ב"ת של תת-אלגבראות אזי לכל $A \in \mathcal{T}$ מתקיים $\mathbb{P}(A) \in \{0, 1\}$.

הגדרה: פונקציה מדידה יהיו (X, \mathcal{F}) ו- (Y, \mathcal{G}) מרחבים מדידים. העתקה $g : X \rightarrow Y$ תקרא $(\mathcal{F}, \mathcal{G})$ -מדידה אם $g^{-1}(B) \in \mathcal{F}$ לכל $B \in \mathcal{G}$.

הגדרה: משתנה מקרי יהיו $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות, משתנה מקרי (מ"מ) הוא פונקציה \mathcal{F} -מדידה מ- (Ω, \mathcal{F}) למרחב מדיד (Y, \mathcal{G}) כלשהו. משתנה מקרי ממשי הוא פונקציה \mathcal{F} -מדידה מ- (Ω, \mathcal{F}) ל- $(\mathbb{R}, \mathcal{B})$.

התכנסות כמעט תמיד של סדרת משתנים מקריים

יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא $\{X_n\}_{n=1}^\infty$ סדרת מ"מ. נאמר כי הנ"ל מתכנסת כמעט-תמיד (כ"ת) למ"מ X אם:

$$\mathbb{P}\left(\left\{\omega \in \Omega \mid \lim_{n \rightarrow \infty} X_n(\omega) \neq X(\omega)\right\}\right) = 0$$

כלומר X_n מתכנסת נקודתית ל- X פרט אולי על תת-קבוצה מהסתברות אפס. נסמן זאת $X_n \xrightarrow{\text{a.s.}} X$.

התכנסות בהתפלגות (Convergence in Distribution/Law)

תהא X_n סדרת מ"מ (לא בהכרח באותו מרחב הסתברות) נאמר ש- X_n מתכנסת בהתפלגות למ"מ X ונסמן $X_n \xrightarrow{D} X$ או $\mathcal{L}(X_n) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \mathcal{L}(X)$ אם $F_n(t) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} F(t)$ בכל t שהיא נקודת רציפות של F .

אי-שוויון ינסן (Jensen Inequality):

תהא φ פונקציה ממשית קמורה בקטע (a, b) ויהא X מ"מ בעל תוחלת שמקבל את ערכיו ב- (a, b) אזי: $\mathbb{E}[\varphi(X)] \leq \varphi(\mathbb{E}(X))$ בתנאי ש- $\mathbb{E}[\varphi(X)] < \infty$ ובפרט אם $\mathbb{E}[|\varphi(X)|] < \infty$

התכנסות בהסתברות

יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות. נאמר שסדרת מ"מ X_n מתכנסת בהסתברות ונסמן $X_n \xrightarrow{\mathbb{P}} X$ אם לכל $\varepsilon > 0$:

$$\mathbb{P}(|X_n - X| > \varepsilon) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

או לחילופין לכל $\varepsilon > 0$ קיים $N \in \mathbb{N}$ כך שלכל $n \geq N$ מתקיים $\mathbb{P}(|X_n - X| > \varepsilon) < \varepsilon$.

למה: התכנסות בהסתברות גוררת התכנסות כ"ת של תת-סדרה:

תהא X_n סדרת מ"מ כך ש- $X_n \xrightarrow{\mathbb{P}} X$ אזי קיימת ת"ס X_{n_k} כך ש- $X_{n_k} \xrightarrow{\text{a.s.}} X$.

למה: התכנסות כ"ת גוררת התכנסות בהסתברות גוררת התכנסות בהתפלגות:

יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ותהא X_n סדרת מ"מ ו- X מ"מ. אזי:

$$X_n \xrightarrow{\text{a.s.}} X \implies X_n \xrightarrow{\mathbb{P}} X \implies \mathcal{L}(X_n) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \mathcal{L}(X)$$

משפט 0.2 משפט ההתכנסות הנשלטת (Dominated Convergence Theorem)

תהא X_n סדרת מ"מ כך ש- $X_n \xrightarrow{\text{a.s.}} X$ או $X_n \xrightarrow{\mathbb{P}} X$. יהא Y מ"מ בעל תוחלת כך ש- $|X_n| \leq Y$ לכל n אזי $\mathbb{E}[X_n] \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \mathbb{E}[X]$ משפט: עבור משתנה מקרי X מתקיימים הזגרים הבאים:

$$1. \text{ א"ש מרקוב: לכל } a > 0 \text{ מתקיים } \mathbb{P}(|X| \geq a) \leq \frac{\mathbb{E}(|X|)}{a}$$

$$2. \text{ א"ש צ'בישב: לכל } a > 0 \text{ מתקיים } \mathbb{P}(|X| \geq a) \leq \frac{\mathbb{E}[X^2]}{a^2} \text{ אזי: } \mathbb{E}[X^2] < \infty \text{ ובפרט אם } \mathbb{P}(|X| \geq a) \leq \frac{\text{Var}(X)}{a^2}$$

משפט פוביני (בגרסת הסתברותית) אם X, Y הם משתנים מקריים ב"ת ובעלי תוחלת אזי $\mathbb{E}[X \cdot Y] = \mathbb{E}[X] \cdot \mathbb{E}[Y]$

הלמה השנייה של בורל קנטלי עבור מ"מ ב"ת בזוגות: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות ויהיו $A_1, A_2, \dots \in \mathcal{F}$ מאורעות ב"ת בזוגות

$$\text{כך ש-} \sum_{i=1}^\infty \mathbb{P}(A_i) = \infty \text{ אזי } \mathbb{P}\left(\limsup_{n \rightarrow \infty} A_n\right) = 1$$

החוק החלש של המספרים הגדולים: תהא X_i סדרת מ"מ שווי התפלגות, ב"ת בזוגות ובעלי תוחלת $\mathbb{E}[X_i] = \mu$. נסמן $S_n = \sum_{i=1}^n X_i$,

$$\text{אזי } \frac{1}{n} S_n \xrightarrow{\mathbb{P}} \mu$$

החוק החזק של המספרים הגדולים: תהא X_i סדרת משתנים מקריים ש"ה, ב"ת בזוגות ובעלי תוחלת $\mathbb{E}[X_i] = \mu$ אזי $\frac{1}{n} S_n \xrightarrow{\text{a.s.}} \mu$.

הגדרה: יהא $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ מרחב הסתברות, תהא $\mathcal{G} \subseteq \mathcal{F}$ תת- σ -אלגברה ויהא X מ"מ \mathcal{F} -מדוד כך ש- $\mathbb{E}[|X|] < \infty$ יהא $(X \in L^1(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P}))$. נאמר שמ"מ Y הוא תוחלת מותנית של X בהנתן \mathcal{G} ונסמן $Y = \mathbb{E}[X|\mathcal{G}]$ אם:

$$1. Y \in L^1(\Omega, \mathcal{G}, \mathbb{P}) \text{ ובפרט } Y \text{ הוא } \mathcal{G}\text{-מדוד.}$$

$$2. \text{ לכל } A \in \mathcal{G} \text{ מתקיים } \mathbb{E}[Y \cdot \mathbb{1}_A] = \mathbb{E}[X \cdot \mathbb{1}_A] \text{ (א)}$$

הגדרה: בהנתן מרחב הסתברות $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ פילטרציה היא סדרה עולה $\mathcal{F}_0 \subseteq \mathcal{F}_1 \subseteq \dots$ של תת- σ -אלגבראות של \mathcal{F} .
 תהליך סטוכסטי X_n יקרא **מותאם** ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n אם X_n הוא \mathcal{F}_n -מדיד לכל n .

לכל תהליך X_n יש פילטרציה טבעית $\mathcal{F}_n = \sigma(X_1, \dots, X_n)$. זוהי הפילטרציה המינימלית שעבורה התהליך הנ"ל מתואם.
הגדרה: תהליך סטוכסטי $X_n \in L^1(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ יקרא **מרטינגל** ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n אם X_n הוא \mathcal{F}_n -מותאם ובנוסף:
הגדרה: תהליך סטוכסטי $\{C_n\}$ יקרא **צפוי** ביחס ל- \mathcal{F}_n אם C_n הוא \mathcal{F}_{n-1} -מדיד לכל n .
טרנספורם-מרטינגל (Martingale Transform)
 יהא X_n מרטינגל ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n ויהא C_n תהליך צפוי ביחס ל- \mathcal{F}_n . נגדיר תהליך $\{(C \bullet X)_n\}_{n=1}^\infty$ ע"י:

$$(C \bullet X)_n = \sum_{k=1}^n C_k (X_k - X_{k-1})$$

אם C_n צפוי וחסום אז התהליך $Y_n := (C \bullet X)_n$ הוא מרטינגל שמתחיל באפס.
הגדרה: בהנתן מרחב הסתברות $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ ופילטרציה \mathcal{F}_n משתנה מקרי $T: \Omega \rightarrow \mathbb{N} \cup \{\infty\}$ יקרא **זמן עצירה** אם $\{T \leq n\} \in \mathcal{F}_n$ לכל n .

למה: אם T_1, T_2 הם זמני עצירה ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n אז $\max\{T_1, T_2\}$ ו- $\min\{T_1, T_2\}$ הם גם כן זמני עצירה.
למה: התהליך $X_{T \wedge n} := X_{\min(T, n)}$ הוא מרטינגל. (המרטינגל העצור)

משפט 0.3 משפט - Doob's Optional Stopping Theorem (OST):

יהיו X_n מרטינגל ו- T זמן עצירה ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n כך שמתקיים אחד מהתנאים הבאים:

1. $T \stackrel{a.s.}{\leq} K$ (כלומר $\mathbb{P}(T \leq K) = 1$).
 2. $T < \infty \stackrel{a.s.}{\text{}}$ ו- $X_{\min(T, n)}$ חסום יוניפורמית כ"ת (כלומר $\mathbb{P}(|X_{\min(T, n)}| \leq K) = 1$).
 3. $\mathbb{E}[T] < \infty$ וההפרשים $|X_{\min(T, n+1)} - X_{\min(T, n)}|$ חסומים יוניפורמית כ"ת.
- אזי X_T מוגדר היטב כמעט תמיד ומתקיים $\mathbb{E}[X_T] = \mathbb{E}[X_0]$.

על-תת-מרטינגל

תהליך סטוכסטי X_n יקרא:

1. **על-מרטינגל** ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n אם $\mathbb{E}[X_{n+1} | \mathcal{F}_n] \leq X_n$ לכל n .

(א) **תת-מרטינגל** ביחס לפילטרציה \mathcal{F}_n אם $\mathbb{E}[X_{n+1} | \mathcal{F}_n] \geq X_n$ לכל n .

טענה: אם X_n הוא על-מרטינגל ו- $0 \leq C_n \leq K$ הוא תהליך חסום אז התהליך $Y_n := (C \bullet X)_n$ הוא על-מרטינגל.

מסקנה 0.4 משפט OST עבור על-מרטינגלים:

אם T הוא זמן עצירה ו- X_n הוא על-מרטינגל אז $X_{\min(T, n)}$ הוא על-מרטינגל.
 אם T הוא זמן עצירה ו- X_n הוא על-מרטינגל אזי:

- התנאים של משפט OST גוררים ש- $\mathbb{E}[X_T] \leq \mathbb{E}[X_0]$.
- במקום תנאי 2 מספיק לדרוש ש- $T < \infty \stackrel{a.s.}{\text{}}$ ו- $X_n \geq 0 \stackrel{a.s.}{\text{}}$ לכל n .

משפט 0.5 אי-שוויון הופדינג-אזומה:

אזומה-הופדינג

א אם $\{M_i\}_{i=1}^\infty$ הוא מרטינגל כך ש $|M_{i+1} - M_i| \leq K$ כ"ת מתקבל חסם זרעזדי מהצורה:

$$\mathbb{P}(|M_k - \mathbb{E}[M_k]| \geq \lambda) = \mathbb{P}(|M_k - M_0| \geq \lambda) \leq 2e^{-\frac{\lambda^2}{2kK^2}}$$

יהא X_n מרטינגל חסום ($\exists K : \forall n \mathbb{P}(|X_n| \leq K) = 1$) אזי קיים מ"מ Y כך ש $X_n \xrightarrow{a.s.} Y$.

משפט 0.6 משפט - Levy's Upward Theorem:

יהא X מ"מ חסום ותהא \mathcal{F}_n פילטרציה אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{E}[X|\mathcal{F}_n] = \mathbb{E}[X|\mathcal{F}_\infty]$ כאשר $\mathcal{F}_\infty = \sigma(\cup_{n \in \mathbb{N}} \mathcal{F}_n)$

1 שרשראות מרקוב:

הגדרה 1.1 שרשרת מרקוב (בזמן בדיד):

סדרת משתנים מקריים בדידים $X_n : \Omega \rightarrow \mathcal{S}$ המקבלים ערכים בקבוצה \mathcal{S} תקרא **שרשרת מרקוב** אם ההתפלגות של X_{n+1} בהנתן X_0, \dots, X_n היא פונקציה של X_n בלבד במובן שקיימת מטריצה פונקציה $P : \mathcal{S} \times \mathcal{S} \rightarrow [0, 1]$ כך ש:

$$\mathbb{P}(X_{n+1} = y | X_0 = a_0, X_1 = a_1, \dots, X_n = x) = P(x, y)$$

בהנתן שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) נאמר ש- π היא מידה סטציונרית על \mathcal{S} אם $\pi = \pi P$.

הערה 1.2 בפרט אם π היא מידת הסתברות נאמר ש- π היא התפלגות סטציונרית.

משפט 1.3 לשרשרת מרקוב עם מרחב מצבים סופי קיימת התפלגות סטציונרית:

בהנתן שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) כך ש- \mathcal{S} סופית קיימת התפלגות סטציונרית על \mathcal{S} .

הגדרה 1.4 שרשרת מרקוב אי-פריקה:

שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) תקרא אי-פריקה אם לכל $x, y \in \mathcal{S}$ קיים $n \in \mathbb{N}$ כך ש- $P^n(x, y) > 0$.

בהנתן שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) פונקציה $h : \mathcal{S} \rightarrow \mathbb{R}$ תקרא הרמונית אם $h = Ph$. כלומר $h(x) = \sum_{y \in \mathcal{S}} P(x, y) h(y)$

משפט 1.5 פונקציה הרמונית על שרשרת מרקוב סופית ואי פריקה היא קבועה:

תהא (\mathcal{S}, P) שרשרת מרקוב אי-פריקה עם מרחב מצבים סופי ותהא $h : \mathcal{S} \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה הרמונית על P אזי h קבועה.

מסקנה 1.6 שרשרת מרקוב אי-פריקה עם מרחב מצבים סופי היא בעלת התפלגות סטציונרית יחידה:

לשרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) אי-פריקה ובעלת מרחב מצבים סופי קיימת התפלגות סטציונרית יחידה.

הגדרה 1.7 בהנתן שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) ו- $x \in \mathcal{S}$ נסמן: $A_x = \{n \geq 0 | P^n(x, x) > 0\}$ נגדיר $a_x = \gcd(A_x)$ הנ"ל מכונה המחזור של x .

למה 1.8

מחזור הוא תכונה מחלקתית

שרשרת מרקוב (\mathcal{S}, P) תקרא **לא-מחזורית** אם $a_x = 1$ לכל $x \in \mathcal{S}$.

טענה תהא (\mathcal{S}, P) שרשרת מרקוב אי-פריקה סופית ולא-מחזורית אזי קיים $r > 0$ כך שלכל $x, y \in \mathcal{S}$ מתקיים $P^r(x, y) > 0$.

משפט 1.9 עבור שרשרת מרקוב סופית, אי-פריקה ולא מחזורית קיימת התכנסות להתפלגות סטציונרית:

תהא (S, P) שרשרת מרקוב אי-פריקה ולא מחזורית עם S סופית. אזי קיים התפלגות π כך שלכל התפלגות μ מתקיים $\mu P^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \pi$.
 ליתר דיוק קיים $0 < \alpha < 1$ כך שלכל μ_0 מתקיים $\|\mu P^n - \pi\|_{L_1} \leq 2\alpha^n$.

הגדרה 1.10 מצב נשנה בשרשרת מרקוב

בהנתן שרשרת מרקוב (S, P) מצב $s \in S$ יקרא **נשנה** אם $\mathbb{P}_s(T_s^+ < \infty) = 1$ כאשר:

$$T_s^+ = \min \{n \geq 1 \mid X_n = s\}$$

הערה 1.11 מצב שאיננו נשנה מכונה מצב **חולף**. כמו כן מאופן ההגדרה ברור שמצב נשנה הוא מצב שבו נבקר אינסוף פעמים ומצב חולף הוא מצב שבו נבקר רק מספר סופי של פעמים.